

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum VI. Observanda erga Hæreticos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

quando vidi talem statum huius Monasterii, ut, si venisset Episcopus, cum magna charitate & abundantia fuisset susceptus. Respondit ille: duo Fratres expulsi sunt de Monasterio isto, nisi illi duo fuerint reversi, nunquam bonus erit status eius: Unus eorum vocatur DATE, & DABITUR VOBIS alter vocatur, sicque ab oculis eius recessit. Portarius, cum esset Laicus, nomina eadem retinuit, Abbati & Fratribus audita recitavit; resumpta est hospitalitas, & cepit eis mox Dominus benedicere, ut prius.

MEMBRUM VI.

Observanda erga Hæreticos.

Qu. 1. Quid circa Hæreticos observare debeat Pastor? R. Præcipuè, quæ sequens strophæ indicat:

Affidua Oratio,

Vt vera lux luceat.

Mansueta conversatio,

Vt durum cor mollescat.

Percauta disputatio,

Vt Fides non vilascat.

Qu. 2. Quid in conversatione privata cum Hæreticis observandum sit? R. sequentia præcipuè. 1. Removenda impedimenta impediencia conversionem; qualia sunt, difficultas operum in nostra religione præscriptorum: damnum rerum temporalium, quod incurritur propter hæresin desertam: Parentum & Amicorum derelictio & persecutio: inconstantia nota: Catholicorum vitia, & schismata: avitæ Religionis desertio: contemptus gratiarum DEI: Judicij proprii fiducia. 2. Offerenda adiumenta promoventia conversionem; qualia sunt oratio frequens & fervens, quæ feritè petatur lumen à DEO ad veram fidem agnoscentiam; opera misericordiarum in eundem finem exercita: propositorum dubiorum clara solutio: oblatio libellorum solidè de rebus fidei discurrentium, quales sunt aliqui libelli P. Jodoci Ked, Clypeus Fidei, Manuale Becani, & similes. 3. Applicanda fomenta; Qualia sunt comis allocutio, errorum rariorum auscultatio, altercationis inutilis devitatio, fervoris in refutandis oppositis doctrinis moderatio, honorifica de ijs, & ejusdem

dem Sectæ asseclis locutio, variorum beneficiorum collatio, amoris sinceri significatio.

Qu. 3. Quid in Concionibus contra Hereticos observandum sit? *Re. 1. Abstinendum à Convitiis*, præsertim læcerato animo prolatis; hæc enim hoc ipso, quòd ex sincera charitate non provenire credantur, nocebunt plùs, quàm procedunt, nam, ut rectè S. Augustinus super Ep. ad Galat. admonet, *quidquid læcerato animo dixeris, punientis est impetus, non charitas corrigentis: dilige, & dic, quòd voles.* 2. *Præsertim principis solidis*: Qualia potissimum sunt, quæ ex veritate Ecclesiæ, SS. Patrum consensu, discordia Hereticorum, restate miraculorum, successione Pontificum, absente contraria doctrina illatis petuntur. 3. *Obstantibus rationibus*, ostendendo eorum inefficaciam, falsitatem, & inconstantem coherenciam.

Qu. 4. Quid in disputationibus cum Hereticis observandum sit? *Re. 1. Aptæ materiæ selectio*: ut scilicet ad cavendas intractabiles mox aliqua quæstio fundamentalis arripiatur per disputationem, quales sunt de vera Ecclesiâ, Iudicæ consuetudinum, Traditionum autoritate, sensu vero S. Scripturæ, successione Doctorum & doctrinæ. 2. *Accuratæ formæ logicæ observatio*: quia vix efficacius est medium ad cavendam perveraciam & audaciam reprimendam; unde si ipsi heretici ordine & forma argumentum proponant, ipse Pastor eadem rationem ad eam redigat; sic enim haud difficulter eorum inefficaciam & falsitatem ostendet. 3. *Variarum industriarum constans usurpatio*: quales sunt, ut status quæstionis semper invariatus servetur: ut in eadem controversia non mutetur, donec plenè discussa sit, neque sinantur Adversarii, uti pro innata levitate solent, pro libitu ad aliam quæstionem probationis onus in illos reijciatur, cum nos in possessione doctrinæ vel articulo, qui tantum ex Traditione habentur, postulatio hæc tanquam iniqua reijciatur, cum hæc sit principalis controversia, an nihil aliud, quàm quòd in Scriptura reperitur, credendum sit? ut ab illis nulla argumenta ex humana ratione & autoritate petita admittantur, cum ipse se omnia ex S. Scriptura probare posse: ut contra eos non temerè quibusvis rationibus minùs solidis utatur.

alia facile solvantur, atque adeò ipse in probatione defecturus, Adversarij verò sibi victoriam arrogaturi, sicque in errore magis confirmandi sint (Optimum ferè & efficacissimū probandi genus est, quo P. Jodocus Kedd cum magno fructu usus est, ut scilicet dicatur, nostram solam Religionem posse probari talibus argumentis, quæ non æquè aliis, quorum dogmata rejicimus, servire possint: nullam autem ex hæreticis sectis ejusmodi argumenta afferre posse) ut responsio brevis sit, quia longis verborum ambagibus obscuratur solutio argumenti: ut semper magnum modestiæ & mansuetudinis studium præferat, neque irritari se sinat, etiamsi ipsos irritatos videat; multò minùs verò aculeatis verbis insultet, aut convitiis opponat, sed dissimulatis ejusmodi vitij argumenta sua proponere, aut alia, quæ ad disputationem pertinent, agere pergat.

Qu. 5. An eodem modo cum omnibus Hæreticis agendum sit? R. negativè, sed cum Becano in præludio Manualis esse distinguendos in quatuor classes, quarum prima continet *perstinaces*, atque adeò propriè dictos Hæreticos, contra quos præcipuè media hæctenus assignata, speciatim crebra oratio, sunt usurpanda. Secunda *Zelosos* complectitur, qui ex ignorantia potius, quàm pertinacia judicant suam sectam veritati & Evangelio conformem esse, atque adeò vitam & opes pro ejus defensione profundere sunt parati, quibus proinde omnis benevolentia, & commiseratio ostendenda, & oretenus vel per libellos aptos tum motiva credibilitatis pro nostra fide proponenda, tum discordia, falsitas, contradictiones suæ sectæ ostendendæ. Tertia *Frigidos* comprehendit, id est, eos, qui quidem agnoscunt errorem suum, & verò etiam parati sunt deponere, sed ob varias excusationes, quas frigidè prætendunt, in iisdem perseverant, quibus proinde partim inanitas & inefficacia harum excusationum solidis rationibus ostendenda (quem in finem colloquia P. Christophori Pfäumer insigniter conducunt) partim graves minæ, quas DEUS in Sacra Scriptura desertoribus Vocationis suæ proposuit, clarè ob oculos ponendæ erunt. Quarta denique *Dubios* includit, qui simplici ac recto corde veritatem quærunt, ideòque, quia ipsi veritatem per se invenire non possunt, ab aliis instrui petunt; qui proinde ad petendum à DEO lumen

& dubia sua fideliter proponenda animandi, accuratè pro-
 ptu instruendi, & exemplis primariorum Personarum, &
 post maturam considerationem, sepositis quibuscuq; in
 commodis fidem nostram amplexæ sunt, narratis idem
 animandi sunt.

§. III.

Quomodo Pastor erga Inferiores se
 gere debeat?

Per hos potissimum hoc loco intelliguntur ipsi Parochi-
 ani, qui ipsius curæ & directioni sunt Commissi, qui quia
 in varias etiam classes subdividi possunt, videlicet Magis-
 trum, Cives, Domesticos, Conjugatos, Sponfos, Mulieres, Ab-
 mulos, Juventutem, Infantes, Infirmos, Tentatos, Careros,
 Defunctos, Excommunicatos, erga quos omnes speciatim
 quædam observanda, eodem ferè, quo modo notati sumus,
 ordine explicabuntur. Quia tamen aliqua plerisque eccle-
 communia sunt, ideo hæc ante obligationes particularium
 meritò præmittuntur.

M E M B R U M I.

De Obligationibus communibus Pastorum.

Duplicis generis obligationes habet Pastor, nimirum
 quas, quæ immediatè ad finem illius spectant, suntque
 numero, scilicet obligatio Sacramenta & Sacramentalium
 ministrandi, instruendi Parochianos per Conciones, Con-
 chesès, & privata colloquia: defunctos ad sepulturam con-
 tandi; aliæ versantur circa media ad prædictum finem
 nendum necessaria, suntque iterum tres numero, videlicet
 obligatio residendi, conversandi, parendi Superioribus,
 quibus omnibus in sequentibus membris, quantum ad
 Pastori poterit, agetur.

M E M B R U M II.

*De Obligatione administrandi Sacramenta in
 genere.*

Qu. I. Quid in genere circa administrationem Sacramen-
 tum Parochus observare debeat? R. ista præcipuè, 1. Pri-